

Posudek diplomové práce Moniky Dadové
„Proměny společné zahraniční a bezpečnostní politiky Evropské unie
s přijetím Lisabonské smlouvy“

vypracoval konzultant PhDr. Václav Nekvapil

Diplomová práce slečny Moniky Dadové se zabývá proměnami, jimiž prochází Společná zahraniční a bezpečnostní politika Evropské unie (SZBP) v souvislosti se vstupem Lisabonské smlouvy v platnost. Jedná se o velmi aktuální téma, na kterém diplomantka pracuje již několik let (původně se měla týkat vlivu Smlouvy o Ústavě pro Evropu).

Práce se skládá ze tří hlavních částí. První z nich (2.1 – 2.4.3) má převážně deskriptivní charakter. Autorka se v ní věnuje podobě SZBP před vstupem Lisabonské smlouvy v platnost, popisuje způsoby rozhodování, financování SZBP a nástroje jejího prosazování a velká část je věnována roli jednotlivých institucí a aktérů při výkonu SZBP. Druhá část diplomové práce (3.1 – 3.6.2) analyzuje dopady ustanovení Lisabonské smlouvy na oblast SZBP především v souvislosti se zřízením nových funkcí (Vysoký představitel pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku a stálý předseda Evropské rady), nové instituce (Evropská služba pro vnější činnost) a změnou některých rozhodovacích mechanismů. Třetí část (4.1 – 4.2) je věnována vyhodnocení předpokládaných dopadů Lisabonské smlouvy na SZBP.

Autorka prostudovala řadu primárních pramenů, včetně mnoha právních analýz, což činí práci empiricky velmi přínosnou. Musela se metodologicky vyrovnat s faktem, že Lisabonská smlouva v době odevzdání diplomové práce platila teprve jediný měsíc, a nemohla proto v práci hodnotit její skutečné dopady na každodenní fungování Evropské unie. Její práce proto vychází převážně z primárních pramenů, jimiž jsou jednak smlouvy (primární právo EU) a dále pak Závěry Rady EU, Rozhodnutí Rady EU, Společné postoje a Společné akce Rady EU a další podobné materiály. Tyto dokumenty autorka interpretuje na základě Lisabonské smlouvy, již je velmi pozornou čtenářkou.

Na diplomovou práci z politologie pracuje autorka s malým množstvím skutečně politologických pramenů a metod. V prvních dvou částech se text drží především v oblasti mezinárodního (resp. evropského) práva, až v závěrečné kapitole dochází ke konfrontaci dosavadních extrapolací právních dokumentů s teoretickými koncepty z oblasti blízcími se funkcionální analýze institucí. V závěrečné, jinak málo obsáhlé kapitole cítila autorka potřebu zhodnotit předpoklady konkrétních osob, které byly nedávno jmenovány do funkcí vytvořených Lisabonskou smlouvou (Herman van Rompuy a baronka Ashtonová), přičemž se omezuje na pouhé konstatování, že jejich obecná neznámost a malá zkušenost v oblasti evropské politiky nedávají příliš nadějí na změnu ve výkonu této politiky.

Svým rozsahem i tematickým záběrem text naplňuje standardní parametry diplomové práce. Autorka se pohybuje na dosud málo zpracovaném poli a verifikaci jejich závěrů přinese až pozdější doba, kdy bude možno dopady Lisabonské smlouvy (nejen) na SZBP zhodnotit s náležitým odstupem a ze zkušeností z reálných situací.

Do diskuse se nabízí otázka, jak se nová struktura SZBP dotkne České republiky, zda jsou popisované změny v souladu s českou zahraniční a bezpečnostní politikou a dlouhodobou orientací české zahraniční politiky.

I přes výše uvedené připomínky práci doporučuji k obhajobě a hodnotím ji jako výbornou.

PhDr. Václav Nekvapil (konzultant)
Doc. PhDr. Milan Znoj (vedoucí práce)

V Praze dne 6. 1. 2010

